

Informacinis biuletenis

Ūkio subjektų priežiūra, 2011 m. gruodžio mėn., Nr.3

Mieli, skaitytojai,

Šį mėnesį Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas (toliau- Departamentas) platina jau 3- iąjį Informacinio biuletenio numerį. Džiaugiamės, kad susidomėjusių mūsų pateikiama informacija ratas plečiasi.

Atsižvelgdami į skaitytojų pageidavimus, pateikiame informaciją apie Lietuvos Respublikos Seime priimtus sprendimus, kurie yra susiję su alkoholio, tabako ir narkotinių medžiagų kontrole, licencijavimu bei prevencija, taip pat narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakais (prekursoriais). Nuo šiol Informaciniame biuletenyje pateiksime informaciją apie priėmimo stadiją pasiekusius įstatymų projektus.

Šiame numeryje daug dėmesio skiriama savivaldybėms, todėl atsižvelgdami į poreikį taip pat pateikiame atskirą rubriką „Informacija apie savivaldybes“.

Primename, kad Informacinį biuletenį taip pat galite rasti Departamento svetainėje adresu www.ntakd.lt

Jei norite pasiūlyti adresatą, kuriam ši informacija būtų naudinga ir įdomi, ar nenorite gauti šio Informacinio biuletenio rašykite el.paštu vaida.liutkute@ntakd.lt.

Artėjant žiemos šventėms, linkime visiems darbingai užbaigti 2011 metus ir džiaugsmingai pasitikti artėjančias šventes.

Nuoširdžiai,
Departamentas

Šiame numeryje:

- **Atliktų patikrinimų ir nustatytų pažeidimų suvestinė**
- **Informacija apie licencijas, leidimus ir pažymėjimus**
- **Informacija apie planinius patikrinimus 2011 m. gruodžio mėn.**
- **Lietuvos Respublikos Seime priimtų įstatymų projektų apžvalga**
- **Informacija apie savivaldybes**
- **Aktuali informacija**

Atliktų patikrinimų ir nustatytų pažeidimų suvestinė*

2011 m. spalio mėn. įmonėse, turinčiose licencijas verstis didmenine ir mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais, alkoholio produktais; gaminti alkoholinius gėrimus, alkoholio produktus; verstis didmenine ir mažmenine prekyba tabako gaminiais; gaminti tabako gaminius, atliktų patikrinimų ir nustatytų pažeidimų suvestinė**

Data	Miestas, rajonas	Atlikta patikrinimų	Nustatyta pažeidimų	Sankcijos	Kitos įstaigos, dalyvavusios patikrinime
2011-10-03	Vilnius	3	1	1000 Lt (kita įmonė įspėta dėl išorinės alkoholio reklamos)	VAVPK, PD prie VRM
2011-10-03	Kauno r.	2	-	-	
2011-10-03	Kaunas	2	1	500 Lt	
2011-10-04	Vilnius	3	1	10 000 Lt	
2011-10-07	Vilnius	4	1	1000 Lt	
2011-10-10	Anykščių r.	12	-	Dėl įmonės maisto tvarkymo pažymėjimo kreiptasi į VMVT	
2011-10-12	Vilniaus r.	6	1	10 000 Lt (Kitais atvejais dėl baro veiklos kreiptasi į VMVT; dėl nefiskalinio kasos aparato parduotuvėje kreiptasi į VMI)	
2011-10-14	Vilniaus r.	5	-	-	
2011-10-14	Vilnius	1	-	-	
2011-10-17	Klaipėda	1	-	-	
2011-10-18	Vilnius	5	1	2000 Lt	
2011-10-19	Vilnius	2	-	-	
2011-10-20	Kaunas	4	1	500 Lt	
2011-10-21	Vilnius	5	3	25 000 Lt (kitu atveju kreiptasi į LR vaiko teisių apsaugos kontrolierių)	
2010-10-25	Vilnius	2	2	12 500 Lt	
2011-10-25	Alytus	5	1	1000 Lt .	
2011-10-26	Jurbarko r.	4	3	500 Lt (dviem atvejais bausta pagal LR ATPK 185-2 str. 2 d.)	
2011-10-27	Šakių r.	8	1	(dar neišnagrinėta)	
2011-10-28	Vilnius	1	1	5000 Lt	
Iš viso:		75	18	69 000 Lt	

* Informaciniuose biuleteniuose pateikiama informacija apie prieš du mėnesius ar prieš mėnesį atliktus patikrinimus ir nustatytus pažeidimus, sąryšyje su ilgai trunkančiu pažeidimo nustatymo bei nagrinėjimo procesu.

** Daugiau informacijos apie įmones, kuriose nustatyti pažeidimai, Jums suteiks direktoriaus pavaduotoja Gražina Belian tel. (8-5) 266 80 68, el. paštas grazina.belian@ntakd.lt, Kontrolės skyriaus vedėja Egle Latauskienė tel. (8 5) 266 80 67, el.paštas egle.latauskiene@ntakd.lt.

2011 m. lapkričio mėn. ūkio subjektuose, naudojančiuose savo veikloje narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakus (prekursorius), atliktų patikrinimų ir nustatytų pažeidimų suvestinė***

Data	Miestas, rajonas	Atlikta patikrinimų	Nustatyta pažeidimų	Pažeidimas	Kitos įstaigos, dalyvavusios patikrinime
2011.11.24	Kaunas	2	-	-	-
2011.11.10	Vilnius	1	-	-	-
2011.11.22	Pabradė	1	-	-	-
Iš viso:		4	-	-	-

*** Daugiau informacijos apie įmones, kuriose nustatyti pažeidimai, Jums suteiks Kontrolės skyriaus vedėja Eglė Latauskienė tel. (8 5) 266 80 67, el.paštas egle.latauskiene@ntakd.lt, Kontrolės skyriaus vedėjos pavaduotoja Rima Mačiūnienė tel. (8 5) 266 80 61, el.paštas rima.maciuniene@ntakd.lt.

Sutrumpinimai:

VMVT- Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba;

VMI – Valstybinė mokesčių inspekcija;

VAVPK- Vilniaus apskrities Vyriausiasis policijos komisariatas;

PD prie VRM - Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos;

LR ATPK – Lietuvos Respublikos Administracinių teisių pažeidimo protokolas.

Informacija apie licencijas, leidimus ir pažymėjimus******Per 2011 m. lapkričio mėn. patikslintos ir papildytos tabako gaminių licencijos**

Data	Licencijos turėtojas	Licencijos numeris, išdavimo data ir rūšis	Atliktas veiksmas
2011-11-02	UAB „Aibės logistika“, kodas 126119728, Vilniaus m. sav. Vilniaus m. L. Zamenhofo g. 5	Nr. 10L-55t, išduota 2005 m. spalio 13 d., verstis didmenine prekyba tabako gaminiais	<i>Licencijoje patikslintas įmonės buveinės adresas iš Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Saltoniškių g.34A į Vilniaus m. sav. Vilniaus m. L. Zamenhofo g. 5</i>
2011-11-08	Bendra Lietuvos-JAV įmonė UAB „Sanitex“, kodas 110443493, Kauno m. sav. Kauno m. Raudondvario pl. 131	Nr. 10t, išduota 1998 m. balandžio 6 d., verstis didmenine prekyba tabako gaminiais	<i>Licencijoje patikslintas sandėlio adresas iš Kauno r. sav. Kampiščio k. į Kauno r. sav. Kampiškių k. Alšėnų g. 8.</i>
2011-11-24	Bendra Lietuvos-JAV įmonė UAB „Sanitex“, kodas 110443493, Kauno m. sav. Kauno m. Raudondvario pl. 131	Nr. 10t, išduota 1998 m. balandžio 6 d., verstis verstis didmenine prekyba tabako gaminiais	<i>Licencija papildyta sandėlio adresu Kauno m. sav. Kauno m. Raudondvario pl. 131, patalpų pažymėjimas plane 1-34.</i>

Per 2011 m. lapkričio mėn. išduotos, patikslintos ir papildytos alkoholio produktų verslo licencijos

Data	Licencijos turėtojas	Licencijos numeris, išdavimo data ir rūšis	Atliktas veiksmas
2011-11-02	UAB „Aibės logistika“, kodas 126119728, Vilniaus m. sav. Vilniaus m. L. Zamenhofo g. 5	Nr. 4L-76a, išduota 2004-02-24, verstis didmenine prekyba alkoholiniais gėrimais	<i>Licencijoje patikslintas įmonės buveinės adresas iš Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Saltoniškių g. 34A į Vilniaus m. sav. Vilniaus m. L.Zamenhofo g. 5</i>
2011-11-02	UAB „Aibės logistika“, kodas 126119728, Vilniaus m. sav. Vilniaus m. L. Zamenhofo g. 5	Nr. 4L-76a, išduota 2004-02-24, verstis didmenine prekyba alkoholiniais gėrimais	<i>Licencija papildyta sandėlio adresu: Kauno m. sav. Kauno m. Taikos pr. 98, patalpų pažymėjimas plane 2-103.</i>
2011-11-02	UAB „Aibės logistika“, kodas 126119728, Vilniaus m. sav. Vilniaus m. L. Zamenhofo g. 5	Nr. 4L-76a, išduota 2004-02-24, verstis didmenine prekyba alkoholiniais gėrimais	<i>Licencijoje patikslinti sandėlio adresu. Kauno m. sav. Kauno m. Taikos pr. 98, patalpų pažymėjimai plane iš 2-99 į 2-101, 2-102; 2-94 į 2-100.</i>
2011-11-07	UAB Butautų dvaro bravoras, kodas 148081479, Panevėžio m. sav. Panevėžio m. Savanorių a. 4A	Nr. 6L-106c verstis didmenine prekyba alumi, alaus mišiniais su nealkoholiniais gėrimais, natūralios fermentacijos sidru, kurio tūrinė etilo alkoholio koncentracija neviršija 8,5 proc.	<i>Išduota licencija. Sandėlio adresas: Panevėžio r. sav. Fermos k. Taikos g. 31, patalpų pažymėjimas plane 1-7.</i>
2011-11-08	Bendra Lietuvos-JAV įmonė UAB „Sanitex“, kodas 110443493, Kauno m. sav. Kauno m. Raudondvario pl. 131	Nr. 4L-78a, išduota 2004-06-03, verstis didmenine prekyba alkoholiniais gėrimais	<i>Licencijoje patikslintas sandėlio adresas iš Kauno r. sav. Kampiščio k. į Kauno r. sav. Kampiškių k. Alšėnų g. 8.</i>
2011-11-14	UAB „Dūda ir kompanija“, kodas 300039255, Elniakampio k. Sudervės sen. Vilniaus r.	Nr. 4L-92a, išduota 2004-10-06, verstis didmenine prekyba alkoholiniais gėrimais	<i>Licencija papildyta sandėlio adresu: Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Stumbrų g. 15, patalpų pažymėjimas plane 1-6.</i>
2011-11-15	UAB „Baltijos mineralinių vandenių kompanija“, kodas 141763534, Telšių r. sav. Telšių	Nr. 4L-211a, verstis didmenine prekyba alkoholiniais gėrimais	<i>Išduota licencija. Sandėlio adresas: Telšių r. sav. Telšių m. Mažeikių g. 4, patalpų pažymėjimas plane 1-3.</i>

	m. Mažeikių g. 4		
2011-11-17	UAB „Jungent Lietuva“, kodas 111465368, Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Ukmergės g. 283	Nr. 4L-212a, verstis didmenine prekyba alkoholiniais gėrimais	<i>Išduota licencija.</i> Sandėlio adresas: Vilniaus m. sav. Vilniaus m., Kirtimų g. 41, patalpų pažymėjimas plane 1-1.
2011-11-22	UAB „Osama“ kodas 134993481, Kauno m. sav. Kauno m. Energetikų g. 29	Nr. 4L-213a, verstis didmenine prekyba alkoholiniais gėrimais	<i>Išduota licencija.</i> Sandėlio adresas: Kauno m. sav. Kauno m. Energetikų g. 29, patalpų pažymėjimas plane 1-19, 1-20, 1-21, 1-22, 1-24, 1-27, 1-28, 1-29.
2011-11-24	Bendra Lietuvos-JAV įmonė UAB „Sanitex“, kodas 110443493, Kauno m. sav. Kauno m. Raudondvario pl. 131	Nr. 4L-78a, išduota 2004-06-03, verstis didmenine prekyba alkoholiniais gėrimais	<i>Licencija papildyta sandėlio adresu:</i> Kauno m. sav. Kauno m. Raudondvario pl. 131, patalpų pažymėjimas plane 1-37.

2011 m. lapkričio mėnesį išduotų leidimų pirkti ir (ar) naudoti etilo alkoholių sąrašas

Išdavimo data	Leidimo numeris	Leidimo rūšis	Įmonės, kuriai išduotas leidimas, pavadinimas, kodas, adresas	Etilo alkoholio panaudojimo sritis
2011-11-11	69/11N	2011 m. pirkti nedematūruoto etilo alkoholio	Aplinkos apsaugos agentūra, 188784898, Vilniaus m. sav. Vilniaus m. A. Juozapavičiaus g. 9	Mokslo ir tyrimo darbams
2011-11-17	18/11D	2011 m. pirkti ir naudoti denatūruotą etilo alkoholių	UAB „BIOK laboratorija“, 120536985, Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Žarijų g. 2A	Gamybos reikmėms
2011-11-17	01/12D	2012 m. pirkti ir naudoti denatūruotą etilo alkoholių	UAB „BIOK laboratorija“, 120536985, Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Žarijų g. 2A	Gamybos reikmėms
2011-11-24	01/12N	2012 m. pirkti nedematūruoto etilo alkoholio	UAB „Mažeikių vandenys“, 166486116, Mažeikių r. sav. Mažeikių m. Skuodo g. 24	Techninėms reikmėms bei mokslo ir tyrimo darbams

**** Daugiau informacijos apie išduotas, papildytas, patikslintas ir panaikintas licencijas bei leidimus pirkti ir (ar) naudoti etilo alkoholių Jums suteiks Licencijų skyriaus vedėja Violeta Verseckienė tel. (8-5) 266 80 91, el. paštas violeta.verseckiene@ntakd.lt.

Informacija apie planinius patikrinimus 2011 m. gruodžio mėn.

Ūkio subjektų, vykdančių veiklą su tabaku ir alkoholiu, planiniai patikrinimai

Ūkio subjekto pavadinimas	Ūkinės veiklos rūšis	Tikrinamo ūkio subjekto adresas
UAB „Vienas pasaulis“, įm.k.125371014, Vilniaus m., A.J.Povilaičio 18	Didmeninė prekyba alkoholiniais gėrimais	Kirtimų g. 47 d, Vilnius

► **Departamentas kviečia visus atsakingus savivaldybių darbuotojus, policijos pareigūnus, kitų valstybės institucijų ir įstaigų specialistus dalyvauti Departamento atliekamuose planiniuose ir neplaniniuose patikrinimuose.** Savivaldybes kviečiame inicijuoti bendrus patikrinimus, skirtus Alkoholio ir Tabako kontrolės įstatymų pažeidimams nustatyti. Dėl bendradarbiavimo atliekant bendrus patikrinimus kontaktuokite su Departamento direktoriaus pavaduotoja Gražina Belian tel. (8 5) 266 80 68, el. paštas grazina.belian@ntakd.lt, Kontrolės skyriaus vedėja Egle Latauskiene tel. (8 5) 266 80 67, el. paštas egle.latauskiene@ntakd.lt.

Lietuvos Respublikos Seime priimtų įstatymų projektų apžvalga

► **2011 m. lapkričio 22 d.** Seimo vakariniame posėdyje Nr. 381, buvo svarstytas Narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) kontrolės įstatymo 2, 3, 4, 8 straipsnių pakeitimo ir papildymo, įstatymo papildymo 3¹ straipsniu įstatymas Nr. XI-1736. (Žin., 2011, Nr. 146 – 6854).
Susipažinkite su įstatymo tekstu ([>>>](#)).

2011 m. atliktų patikrinimų savivaldybėse apibendrinimas

Alkoholio kontrolės įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje, Tabako kontrolės įstatymo 11 straipsnio 5 dalyje, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento (toliau – Departamentas) nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. vasario 23 d. nutarimu Nr. 244, 10.6 punkte nustatyta, kad Departamentas kontroliuoja, kaip savivaldybių vykdomosios institucijos laikosi nustatytosios licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais ir tabako gaminiais išdavimo tvarkos. Vykdydamas minėtas teisės aktų nuostatas, Departamentas 2011 metais atliko 16 savivaldybių veiklos išduodant licencijas verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais ir tabako gaminiais teisėtumo ir pagrįstumo užtikrinimo įvertinimą.

Patikrintos buvo Jonavos rajono, Jurbarko rajono, Kauno rajono, Kazlų Rūdos, Klaipėdos miesto, Kretingos rajono, Mažeikių rajono, Neringos, Pagėgių, Pakruojo rajono, Palangos miesto, Šalčininkų rajono, Šilutės rajono, Širvintų rajono, Tauragės rajono, Utenos rajono savivaldybės.

Nustatyta, kad savivaldybės, išduodamos licencijas verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais bei licencijas verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais, iš esmės laikosi Mažmeninės prekybos tabako gaminiais licencijavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 7 d. nutarimu Nr. 383 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. sausio 7 d. nutarimo Nr. 4 redakcija) bei Didmeninės ir mažmeninės prekybos alkoholio produktais licencijavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 618 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. gruodžio 24 d. nutarimo Nr. 1357 redakcija), įmonių pateikti dokumentai licencijoms gauti tvarkomi, apskaitomi ir saugomi teisės aktų nustatyta tvarka.

Atlikus patikrinimus, 5-iose savivaldybėse pažeidimų nenustatyta. Likusiose aptikti tam tikri pasikartojantys veiklos, galimai neatitinkančios teisės aktų reikalavimų, atvejai, kuomet licencijos išduodamos, t.y. suteikiama teisė prekiauti alkoholiniais gėrimais neatsižvelgiant į Alkoholio kontrolės įstatymo tikslą – mažinti bendrąjį alkoholio suvartojimą, jo prieinamumą, ypač nepilnamečiams, piktnaudžiavimą alkoholiu, jo daromą žalą sveikatai ir ūkiui. Dažniausiai pasikartojantys pažeidimai:

- 1) pažeidimai išduodant vienkartinės licencijas verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais – 6 savivaldybėse;
- 2) išduodant licencijas verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais skirtingoms veiklos rūšims išduodama viena licencija (parduotuvė-baras) arba licencija išduodama ne tai veiklos rūšiai, kuriai gauti pateikti kitų institucijų išduoti dokumentai (pvz., Maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimai) – 5 savivaldybėse;
- 3) licencijose nurodomas alkoholinių gėrimų pardavimo būdas suteikia daugiau teisių (vartoti vietoje ir išsinešti), negu jų suteikia (vartoti vietoje) kitų institucijų išduoti dokumentai licencijoms gauti – 4 savivaldybėse;
- 4) vienkartinės licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais išduotos ugdymo įstaigų teritorijose – 2 savivaldybėse.

Departamentas, įvertinęs savivaldybės veiksmus išduodant licencijas, informavo kiekvieną savivaldybę, rekomenduodamas pašalinti galimus pažeidimus. Dalis savivaldybių rekomendacijas priėmė geranoriškai ir dalykine prasme stengėsi pašalinti pažeidimus, ištaisyti licencijų išdavimo klaidas, dalis – nesutiko su Departamento pateiktomis rekomendacijomis.

Alkoholio kontrolės įstatymo 18 straipsnio 3 dalies 1 punkto nuostatų įgyvendinimo savivaldybėse apibendrinimas

Departamentas 2011 m. spalio 6 d. raštu Nr. S-(4.3-3)-1516 „Dėl alkoholio kontrolės įstatymo 18 straipsnio 3 dalies 1 punkto nuostatų įgyvendinimo“ kreipėsi į Lietuvos savivaldybes, siekdamas sužinoti, kaip savivaldybėse įgyvendinama Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo 18 str. 3 d. 1 p. nuostata, numatanti, kad Lietuvos Respublikoje prekiauti alkoholiniais gėrimais draudžiama laisvės atėmimo, karinės ir sukarintos tarnybos, policijos ir kitose statutinėse, sveikatos priežiūros, ugdymo įstaigose ir jų teritorijose, taip pat prie šių įstaigų ir maldos namų (atstumu, kurį nustato savivaldybės taryba, suderinusi atitinkamai su šių įstaigų vadovais ir religinėmis bendruomenėmis).

Departamentas, apibendrinamas gautus duomenis, informuoja, kad gavo 55 savivaldybių atsakymus. Iš pateiktų atsakymų matyti, kad atstumas, kuriuo draudžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais nuo laisvės atėmimo, karinių ir sukarintų tarnybų, policijos ir kitų statutinių, sveikatos priežiūros, ugdymo įstaigų ir jų teritorijų, maldos namų yra nustatytas 21 savivaldybėje. Iš jų 2 savivaldybės Alkoholio kontrolės įstatymo 18 str. 3 d. 1 p. nuostatą įgyvendina tik iš dalies (nustatytas atstumas tik nuo maldos namų ir tik nuo ugdymo įstaigų). 25 savivaldybės tokio atstumo nėra nustačiusios, o 8 iš jų rengiasi artimiausiu metu atstumą nustatyti.

Lietuvos savivaldybės, įgyvendinančios Alkoholio kontrolės įstatymo 18 str. 3 d. 1 p. joms priskiriamą funkciją nustatyti atstumą, yra nustačiusios atstumus intervale nuo 10 m iki 200 m. Didžiausia dalis savivaldybių pasirinkusi 50 m. atstumą.

Savivaldybės, nustačiusios atstumą, įvardino kelis pagrindinius atstumo nustatymo metodus: 1) vadovaujantis laisvės atėmimo, karinių ir sukarintos tarnybos, policijos ir kitų statutinių, sveikatos priežiūros, ugdymo įstaigų, maldos namų vadovų apklausa; 2) vadovaujantis kelių eismo taisyklėmis. Taip pat paaiškėjo, kad didelėje dalyje savivaldybių atsakomybė už Alkoholio kontrolės įstatymo 18 str. 3 d. 1 p. nuostatos įgyvendinimą tenka savivaldybių seniūnams bei policijos komisariatų pareigūnams, su kuriais derinamas licencijų išdavimo klausimas.

Departamentas atsižvelgdamas į surinktą informaciją kitame Informaciniame biuletenyje pateiks rekomendacijas, pastabas ir pasiūlymus dėl Alkoholio kontrolės įstatymo 18 straipsnio 3 dalies 1 punkto nuostatų įgyvendinimo.

Dėl savivaldybių tarybų ir administracijos sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo

Dėl prekybos alkoholiniais gėrimais laiko apribojimų

Alkoholio kontrolės įstatymo 18 straipsnio 9 dalis suteikia savivaldybių taryboms teisę riboti laiką, kuriuo leidžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais, atsižvelgiant į prekybos alkoholiniais gėrimais vietą, gyventojų, bendrijų, bendruomenių ar jų atstovų, visuomeninių organizacijų ar kitų institucijų raštu pareikštą nuomonę bei policijos komisariatų pasiūlymus.

Šioje teisės normoje numatyti kriterijai, į kuriuos atsižvelgia savivaldybių tarybos, priimdamos sprendimą dėl prekybos alkoholiniais gėrimais laiko ribojimo.

Šiaulių miesto savivaldybės taryba priėmė 2010 m. rugpjūčio 19 d. sprendimą Nr. T-213 „Dėl mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais laiko nustatymo“, kuriuo UAB „Virdaras“ priklausančiose užkandinėse Turgaus a. 13 ir Tilžės g. 99, Šiauliuose, **apribojo prekybos alkoholiniais gėrimais laiką nuo 8 val. iki 22 val.**

UAB „Virdaras“ minėtą savivaldybės tarybos sprendimą apskundė Šiaulių apygardos administraciniam teismui. Šiaulių apygardos administracinis teismas 2011 m. sausio 28 d. sprendimu pareiškėjo skundą atmetė kaip nepagrįstą. UAB „Virdaras“ pateikė apeliacinį skundą.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2011 m. rugsėjo 15 d. nutartyje administracinėje byloje A-492-2799-11 konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas priėmė teisėtą ir pagrįstą sprendimą, jo naikinti apeliaciniame skunde išdėstytais argumentais nėra teisinio pagrindo, todėl pareiškėjo UAB „Virdaras“ apeliacinis skundas atmestinas, pirmosios instancijos teismo sprendimą paliekant nepakeistą.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, aiškindamas Alkoholio kontrolės įstatymo 18 straipsnio 9 dalies normą, pažymėjo, kad įstatymų leidėjas nustatė įgaliojimus savivaldybių taryboms, esant reikalui, riboti prekybą alkoholiniais gėrimais savivaldybės teritorijoje, kai tai būtina siekiant pozityvių, visuomeniškai svarbių tikslų, *inter alia* apsaugoti kitų asmenų teises ir laisves, kitas teisės saugomas ir ginamas vertybes (2009 m. gruodžio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-1449/2009). Įstatyme numatytų sąlygų visetas – prekybos alkoholiniais gėrimais vietos pobūdis, gyventojų, bendrijų, bendruomenių ar jų atstovų, visuomeninių organizacijų ar kitų institucijų raštu pareikšta nuomonė, policijos komisariatų pasiūlymai – reiškia būtent viešojo intereso, visuomenės apsaugą nuo galimų neigiamų prekybos alkoholiu ir jo vartojimo padarinių.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, formuodamas praktiką taikant Alkoholio kontrolės įstatymo 18 straipsnio 9 dalį (pvz. administracinėse bylose Nr. A²⁶¹-517/2009, Nr. A⁷⁵⁶-1047/2009) yra akcentavęs, kad minėta teisės norma neįpareigoja savivaldybės nustatyti ir iširti atitinkamus teisės pažeidimus kaip prielaidą riboti prekybą alkoholiniais gėrimais laiką; priimdama sprendimus, ji gali atsižvelgti kad ir į vieną iš Alkoholio kontrolės įstatyme nurodytų aplinkybių. Savivaldybių tarybos turi geriausia galimybę įvertinti, kokiose vietose turėtų būti apribojamas prekybos alkoholiu laikas, siekiant pozityvių tikslų, kitų konstitucinių vertybių (visuomenės saugumo ir viešosios tvarkos, žmogaus sveikatos ir kt.) apsaugos.

Radviliškio rajono savivaldybės taryba priėmė 2010 m. birželio 10 d. sprendimą Nr. T-981 „Dėl mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais apribojimo“, kuriuo individualios įmonės „Lašas vandenis“ alaus barui „Vandenis“, Maironio g. 18, Radviliškyje **apribojo prekybos alkoholiniais gėrimais laiką nuo 10.00 val. iki 22.00 val.**

Individuali įmonė „Lašas vandenis“ minėtą savivaldybės tarybos sprendimą apskundė Šiaulių apygardos administraciniam teismui. Šiaulių apygardos administracinis teismas 2010 m. gruodžio 2 d. sprendimu pareiškėjos individualios įmonės „Lašas vandenis“ patikslintą skundą atmetė kaip nepagrįstą. Individuali įmonė „Lašas vandenis“ pateikė apeliacinį skundą.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2011 m. lapkričio 2 d. nutartyje administracinėje byloje A-438-2431-11 konstatavo, kad Šiaulių apygardos administracinio teismo 2010 m. gruodžio 2 d. sprendimas lieka nepakeistas, o individualios įmonės „Lašas vandenis“ apeliacinį skundą atmesti.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas motyvavo, kad <...> savivaldybių taryboms yra suteikta teisė riboti laiką, kuriuo leidžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais, atsižvelgus (įvertinus) į prekybos alkoholiniais gėrimais vietą, gyventojų, bendrijų, bendruomenių ar jų atstovų, visuomeninių organizacijų ar kitų institucijų raštu pareikštą nuomonę, policijos komisariatų pasiūlymus. Tačiau šioje teisės normoje nėra apibūdintas paminėtų sąlygų - prekybos alkoholiniais gėrimais vietos ir gyventojų nuomonės, policijos komisariatų pasiūlymų, turinys, t. y., nenustatytas tikslas bei rezultatas, kurio turi būti siekiama, kad būtų galima pateisinti šios priemonės - laiko, kuriuo leidžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais ribojimą, pritaikymą tam tikram ūkio subjektui. <...> savivaldybės tarybos sprendimas, kuriuo yra ribojama atitinkamo ūkio subjekto teisė tam tikrą paros laiką prekiauti alkoholiniais gėrimais, turi atitikti minėtus reikalavimus, t. y., šiuo sprendimu turi būti siekiama mažinti alkoholio bendrąjį suvartojimą, taip pat alkoholinių gėrimų, kitų produktų, kuriuose yra etilo alkoholio, vartojimo kenksmingas pasekmės sveikatai, ūkiui ir pan.. <...> pareiškėjui pritaikytas ribojimas yra proporcinga bei pateisinama priemonė, nes ji atitinka tikslus, nustatytus Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatyme.

Dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo

Klaipėdos miesto savivaldybės administracija priėmė 2011 m. rugpjūčio 9 d. įsakymą Nr. AD1-1617 „Dėl licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais galiojimo panaikinimo“, kuriuo panaikino licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais galiojimą UAB „Čili pica“ picerijoje „Čili pica“ nuo 2011 m. rugsėjo 5 d.

UAB „Čili pica“ minėtą savivaldybės administracijos įsakymą apskundė Klaipėdos apygardos administraciniam teismui. Klaipėdos apygardos administracinis teismas 2011 m. rugpjūčio 25 d. nutartimi pareiškėjo skundą priėmė nagrinėti. Prašymą dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių atmetė. UAB „Čili pica“ pateikė atskirą skundą reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2011 m. spalio 28 d. nutartyje administracinėje byloje AS⁸²²-777/2011 konstatavo, kad pareiškėjo atskirasis skundas atmestinas, <...> teismas arba teisėjas proceso dalyvių motyvuotu prašymu arba savo iniciatyva gali imtis priemonių reikalavimui užtikrinti. Reikalavimas gali būti užtikrinamas bet kurioje proceso stadijoje, jeigu, nesiėmus užtikrinimo priemonių, teismo sprendimo įvykdymas gali pasunkėti arba pasidaryti negalimas.

Teismas, spręsdamas dėl Administracinių bylų teisėnos įstatymo (toliau – ABTĮ) 71 straipsnio 2 dalyje nurodytų reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo, turi nustatyti, kad yra reali grėsmė, jog netaikius šių reikalavimo užtikrinimo priemonių teismo sprendimo įvykdymas pasunkėtų arba pasidarytų negalimas, t. y. kad priėmus sprendimą panaikinti skundžiamą aktą (veiksma), iki jo priėmimo buvusios padėties atkūrimas pasunkėtų arba taptų negalimas (ABTĮ 92 str.).

<...> Asmenys, prašantys taikyti reikalavimo užtikrinimo priemones, privalo nurodyti aplinkybes, sudarančias reikalavimo užtikrinimo pagrindą bei pateikti šias aplinkybes patvirtinančius įrodymus. Kaip matyti iš bylos medžiagos, pareiškėjas iš esmės jokių konkrečių argumentų nenurodė ir juos pagrindžiančių įrodymų nepateikė nei teikdamas prašymą pirmosios instancijos teismui, nei atskirajame skunde, o prašymą grindė daugiau prielaidomis, esą gali tecti atleisti darbuotojus, sumažės restorano apyvarta ir pan. Be to, kaip jau minėta, sprendžiant klausimą dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo, reikia įvertinti, ar reikalavimo užtikrinimo priemonės taikymas konkrečiu atveju būtų adekvatus siekiamam tikslui, nepažeistų proporcingumo principo, proceso šalių interesų pusiausvyros ir viešojo intereso.

Aptartos naujos tendencijos alkoholio, tabako ir narkotikų vartojimo prevencijos bei kontrolės srityje

Lietuvos Respublikos Seime lapkričio 16 d. įvyko tarptautinė konferencija „Naujos tendencijos alkoholio, tabako ir narkotikų vartojimo prevencijos bei kontrolės srityje“. Pranešimus konferencijoje skaitė Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) regioninio biuro Europoje, Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro (ENNSC), Europos Tarybos Pompidou grupės, ENNSC informacinio tinklo Reitox nacionalinio biuro Lenkijoje atstovai, taip pat Departamento, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Valstybinio psichikos sveikatos centro, Policijos departamento, Kalėjų departamento, Nacionalinės tabako ir alkoholio kontrolės koalicijos, Lietuvos mokinių parlamento, Vilniaus universiteto atstovai. Konferencijoje dalyvavo daugiau nei 300 specialistų (savivaldybių, sveikatos biurų, švietimo ir ugdymo įstaigų, globos ir gydymo įstaigų atstovų, Policijos darbuotojų) iš visos Lietuvos.

Konferenciją organizavo Departamentas, Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras, Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komiteto, Lietuvos Respublikos Seimo Narkomanijos ir alkoholizmo prevencijos komisija.

Kviečiame visus, neturėjusius galimybės atvykti į konferenciją, susipažinti su [konferencijos medžiaga](#) (skaitytais pranešimais, spaudos konferencijos ir konferencijos vaizdo įrašais).

Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras pristatė 2011 m. ataskaitą apie narkomanijos problemą Europoje

Lapkričio 15 d. Lisabonoje Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras (ENNSC) paskelbė 2011 m. metinę ataskaitą „Narkotikų problema Europoje“. Šioje ataskaitoje kasmet skelbiama narkotikų vartojimo statistika, analizė ir tendencijos, pristatomi Europos Sąjungos šalyse narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos srityse įgyvendinti pokyčiai. 2011 m. ENNSC ataskaitos pagrindiniai akcentai:

- Penkerius metus vykdyta pradedančių gydytis heroino vartotojų tendencijų analizė rodo, kad daugelyje Europos šalių sumažėjo švirkščiamajį heroiną vartojančių asmenų dalis. Naujausiais duomenimis, mažiau nei pusė (40 proc.) pradedančių gydytis opioidų vartotojų nuolat vartoja švirkščiamuosius narkotikus. Švirkštimosi mastai tarp pradedančių gydytis opioidų vartotojų šalyse smarkiai skiriasi – nuo mažesnio nei 10 proc. Olandijoje iki didesnio nei 90 proc. Latvijoje ir Lietuvoje. Vis dėlto gydomų pacientų duomenys rodo bendrą švirkščiamųjų opioidų (visų pirma heroino) vartojimo lygio mažėjimą.

- Nuo 2010 m. pabaigos iki 2011 m. pradžios daugelyje šalių gerokai sumažėjo heroino prieinamumas. Stygius buvo ypač juntamas Airijoje ir Jungtinėje Karalystėje. Tam įtakos galėjo turėti narkotikų nukreipimas į Azijos rinką, 2009 m. sumažėjusi opijaus gamybos apimtis Afganistane, 2010 m. išplitę aguonų amarai, pakenkę didžiausioms Afganistano aguonų auginimo provincijoms. Taip pat pripažįstama, kad akivaizdžiam heroino stygiui Europoje padėjo atsirasti ir sėkmingas Turkijos ir ES teisėsaugos tarnybų bendradarbiavimas.

- Naujausi Europos duomenys rodo, kad vidutinis naujų ŽIV atvejų skaičius Europoje toliau mažėja, nustatytas lig šiol mažiausias naujų diagnozuotų atvejų rodiklis – maždaug 1 300 naujų atvejų. Visgi, ŽIV epidemija tarp švirkščiamųjų narkotikų vartotojų ir toliau yra didelė visuomenės sveikatos problema daugelyje kaimyninių ES šalių.

- ENNSC apskaičiavo, kad kiekvienais metais, daugiausia nuo perdozavimo, bet ir dėl kitų priežasčių (ligų, savižudybių, traumų ir kt.), Europoje miršta maždaug 10 000 – 20 000 probleminių opioidų vartotojų.

- Per pastaruosius 10 metų kokainas tapo dažniausiai vartojamu neteisėtu stimuliuojančiu narkotiku. Naujausi tyrimai atskleidžia teigiamus ženklus šalyse, kuriose šio narkotiko yra vartojama daugiausia. Pavyzdžiui, Danijoje, Ispanijoje, Italijoje ir Jungtinėje Karalystėje – šalyse, kuriose vartojimo lygis vienas didžiausių, – pranešama apie nedidelį kokaino vartojimo per pastaruosius metus lygio sumažėjimą tarp jaunų suaugusiųjų (15–34 metų) asmenų.

- Kanapės tebėra dažniausiai Europoje vartojamas neteisėtas narkotikas, tačiau naujausi duomenys patvirtina bendrą tendenciją, kad kanapių vartojimas tarp jaunų suaugusiųjų (15–34 metų) nusistovi arba mažėja. Manoma, kad tam įtakos turėjo sumažėjęs tabako rūkymas, kadangi šios dvi medžiagos dažnai vartojamos kartu. Eurobarometro apklausa, kurią 2011 m. liepos mėn. paskelbė Europos Komisija, parodė, kad 67 proc. jaunų respondentų (15–24 metų) nuolatinį kanapių vartojimą įvertino kaip „didelį pavojų“ sveikatai.

- Per trumpą laiką rinkoje atsirandančios naujos nekontroliuojamos psichoaktyviosios medžiagos (dažnai parduodamos kaip „teisėtos svaigosios medžiagos“) pasaulyje kelia vis daugiau sunkumų. 2010 m. ENNSC ir Europolui buvo pranešta apie rekordinį naujų narkotinių medžiagų skaičių (41 medžiaga), iš šiandien pateiktų negalutinių 2011 m. duomenų matyti, kad šis skaičius bus ne kiek ne mažesnis. Naujausiame ENNSC atliktame teisėtomis svaigosiomis medžiagomis internete prekiaujančių mažmenininkų tyrime, nustatytas rekordinis internetinių parduotuvių, tikslingai parduvinėjančių psichoaktyviuosius produktus, skaičius – 600 ir atskleista įvairių naujų produktų pasiūla.

Įmonės nubaustos už alkoholio reklamą vaikams ir paaugliams elektroniniame dienynė

Departamentas lapkričio 3 d. nutarimais UAB „Nacionaliniam švietimo centrui“ ir UAB „Textads“ skyrė ekonomines sankcijas už pateiktą vaikams ir paaugliams skirtą alkoholinių gėrimų reklamą. Šioms įmonėms už internetinėje svetainėje www.manodienynas.lt patalpintą „Martini“ reklamą teks susimokėti po 10 000 Lt. UAB „Nacionalinis švietimo centras“ ir UAB „Textads“ atžvilgiu priimti nutarimai nėra įsigalioję, tad įmonės turi teisę per mėnesį laiko Departamento priimtus nutarimus apskųsti teismine tvarka.

Departamento duomenimis, internetinės svetainės www.manodienynas.lt sistemoje, kurioje mokykloje besimokantys vaikai ir paaugliai gali stebėti savo mokslo rezultatus ar pasitikslinti kitą informaciją, susijusią su jų ugdymu, laikotarpiu nuo 2011 m. rugsėjo 14 d. iki 2011 m. rugsėjo 21 d. UAB „Nacionalinis švietimo centras“ ir UAB „Textads“ valia buvo pateikta alkoholinio gėrimo „Martini“ reklama.

Alkoholio kontrolės įstatymo 29 str. 1 d. 1 p. draudžia Lietuvos Respublikoje visų formų alkoholio reklamą, skirtą vaikams ir paaugliams iki 18 metų.

Departamento nutarime pabrėžiama, kad valstybė turi apginti vaikų ir paauglių teises į tinkamą socialinę aplinką. Vaikai ir paaugliai ženkliai imliau vertina informacijos turinį (šiuo atveju - alkoholinių gėrimų reklamą). Alkoholio reklama yra priskirtina neigiamą poveikį nepilnamečiams darančiai informacijai, kuri gali būti žalinga vaikų ir paauglių fizinei ir psichinei sveikatai, jų fiziniam, protiniam, dvasiniam ar doroviniam vystymuisi. Vaikams ir paaugliams turi būti ugdomos blaivaus gyvenimo nuostatos. Vaikų ir paauglių, besinaudojančių internetine svetaine www.manodienynas.lt, teisėtų interesų apsauga ir ribojimas bei apsauga nuo neigiamos žalingos informacijos jų visapusiškam ugdymui yra prioritetinis.

Dėl pilstomo alaus ženklavimo

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija apeliacine tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo UAB „Paverba“ apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2011 m. kovo 25 d. sprendimo (p.s. atmetas pareiškėjo skundas) administracinėje byloje pagal pareiškėjo UAB „Paverba“ skundą atsakovui Valstybinei tabako ir alkoholio kontrolės tarnybai prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (teisių perėmėjas – Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas) dėl nutarimo panaikinimo.

Pareiškėjas UAB „Paverba“ su skundu kreipėsi į teismą, prašydamas panaikinti Valstybinės tabako ir alkoholio kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. lapkričio 4 d. nutarimą Nr. 3K10/128 „Taikyti ekonomines sankcijas už Alkoholio kontrolės įstatymo pažeidimus“ ir bylą nutraukti. Pareiškėjas paaiškino, jog šios tarnybos nutarimu jam skirta 1 000 litų bauda už tai, jog jis prekiaudamas pilstomu alumi ant butelių, į kuriuos buvo pilstomas alus, nepatalpino informacijos apie prekę, t. y. ji nebuvo paženklinta.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, 2011 m. lapkričio 17 d. nutartimi, apeliacinį UAB „Paverba“ skundą atmetė. Pagrindiniai tokio sprendimo motyvai: Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo (Žin., 1995, Nr. 44-1073; 2004, Nr. 47-1548) 17 straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodyta, kad *Lietuvos Respublikoje draudžiama parduoti alkoholinius gėrimus, kurių ženklavimas neatitinka Lietuvos Respublikos galiojančių reikalavimų*. Alkoholinių gėrimų ženklavimo reikalavimų užtikrinimą būtina įvertinti teisės aktų sisteminiu aiškinimu bei atsižvelgiant į tikslus, kurių šiais reikalavimais siekiama, t.y. informuoti ir apsaugoti vartotojus:

1. Maisto įstatymo (Žin., 2000, Nr. 32-893) 1 straipsnio 2 dalies 1 punkte numatyta, jog šio įstatymo tikslas – užtikrinti, kad *„į rinką būtų teikiamas maistas, atitinkantis šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytus saugos reikalavimus<...>“*,

2. Vartotojų teisių apsaugos įstatymo (Žin., 1994, Nr. 94-1833; 2007, Nr. 12-488) 3 straipsnio 1 dalies 3 punkte įtvirtinta, jog *„vartotojai turi teisę gauti teisingą ir visapusišką informaciją valstybine kalba apie parduodamas prekes, teikiamas paslaugas“*.

3. Viešojo maitinimo įmonės, prekiaujančios pilstomu alumi išsinešimui į tarą, vykdo mažmeninę prekybą, nes alus parduodamas ne vartojimui vietoje, o išsinešimui, šiuo atveju reikšmingos Mažmeninės prekybos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 11 d. nutarimu Nr. 697 (Žin., 2001, Nr. 51-1778;) (toliau – Taisyklės). Taisyklių 11.9 punkte kalbama apie draudimus parduoti prekes, kurios nepaženklintos teisės aktų nustatyta tvarka, o 25.7 punkte nurodyta, kad *pardavėjas privalo suteikti valstybine kalba pirkėjui būtiną, teisingą ir visapusišką informaciją apie parduodamas prekes. Informacija apie prekių kainas (įskaitant visus mokesčius) teisės aktų tvarka pateikiama prieš (ant) ne maisto ir maisto prekių (prekių pavyzdžių) tvirtinamose kainų etiketėse*, darytina išvada, kad kainų etiketė – tai kiekvieno atskiro produkto etiketė, kurioje turi būti nurodyta tam tikra informacija. Tokiu atveju, šių įmonių veiklai taikytinas Lietuvos higienos normos HN 119:2002 „Maisto produktų ženklavimas“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 677 (Žin., 2003, 13-530) (toliau – Higienos norma HN 119:2002), 8 punkto antrasis sakiny, t. y. *įmonė privalo šios higienos normos 13.1, 13.5, 13.7 punktuose nurodytą informaciją apie alų pateikti kainų etiketėje, o kitą informaciją raštu kokiu nors kitu būdu*.

4. Higienos norma HN 119:2002 yra priimta įgyvendinant Maisto įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 4 punkto reikalavimus siekiant nustatyti privalomuosius realizuojamų maisto produktų ženklavimo reikalavimus, šios higienos normos 13 punkte numatyta, kad „remiantis šios higienos normos 14–24 punktais ir juose pateiktomis išimtimis, ženklinant maisto produktus būtina nurodyti šią informaciją<...>“;

5. Alaus apibūdinimo, gamybos ir prekinio pateikimo techninio reglamento nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 487 (Žin., 2002, 127-5761), 55 punkte nustatyta, kad alus ženklavamas pagal Lietuvos Respublikoje parduodamų daiktų (prekių) ženklavimo ir kainų nurodymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2002 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 170 (Žin., 2002, Nr.50-1927), bet ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių alkoholinių gėrimų ženklavimą (pvz., Higienos normos HN 119:2002), bei šio reglamento reikalavimus, kad ženklinant alų pateikiama privalomoji ir kita informacija.

Vadovaujantis šia Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011 m. lapkričio 17 d. nutartimi, daroma išvada, kad viešosios maitinimo įmonės, pilstydamos alų išsinešimui ir ant taros nepateikdamos / nepritvirtindamos alaus kainų etiketę, pažeidžia Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 6 punkto reikalavimą.

Susipažinkite su visa nutartimi ([>>>](#)).

Dėl Alkoholio kontrolės ir Tabako kontrolės įstatymų taikymo rekomendacijų policijos įstaigoms

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas (toliau – Departamentas), vadovaudamasis Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo (Žin., 1994, Nr. 63-1231; 1998, Nr. 112-3099; 2003, Nr. 115-5195; 2010, Nr. 139-7112) 70¹ straipsnio 2 dalies 2 punkto „Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas teisės aktų nustatyta tvarka atlieka institucijų, įgyvendinančių narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmąją (prekursorių), tabako ir alkoholio valstybinę kontrolę, veiksmų priežiūros ir koordinavimo funkcijas;<...>“ nuostatomis, pateikė Policijos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos rekomendacijas dėl Alkoholio kontrolės ir Tabako kontrolės įstatymų nuostatų taikymo kontrolės klausimais:

1. Pagal Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo formuojamą praktiką ekonominės sankcijos už Tabako kontrolės įstatymo (toliau – TKI) pažeidimus (analogiškai už Alkoholio kontrolės įstatymo (toliau – AKI) pažeidimus) pagal savo prigimtį turėtų

būti prilyginamos nuobaudoms už administracinius teisės pažeidimus (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo administracinės bylos: A¹-930/2005, A¹⁵-39/2005, A¹¹-104/2004, A²-749/2006, Nr. A⁸²²-1369/2011).

AKĮ 18 str. 4 d. 3 p. numatyta, kad „Lietuvos Respublikoje draudžiama parduoti alkoholinius gėrimus asmenims, jaunesniams kaip 18 metų“. Už šio įstatymo 18 str. 4 d. 3 p. reikalavimo nesilaikymą įmonės baudžiamos nuo vieno tūkstančio litų iki trijų tūkstančių litų. Analogiška teisės norma numatyta TKĮ 14 str. 5 d. 3 p., kad „<...>Lietuvos Respublikoje draudžiama parduoti tabako gaminius asmenims iki 18 metų. Kai kyla abejonų, kad asmuo yra jaunesnis negu 18 metų. Kai kyla abejonų, kad asmuo yra jaunesnis negu 18 metų, tabako gaminių pardavėjai privalo iš perkančio tabako gaminius asmens reikalauti pateikti asmens amžių liudijantį dokumentą. Jeigu toks asmuo nepateikia amžių liudijančio dokumento, tabako gaminių pardavėjai privalo atsisakyti parduoti jam tabako gaminius“. Už šio įstatymo 14 str. 5 d. 3 p. nustatyto tabako gaminių pardavimo draudimo pažeidimą, juridiniai asmenys ir užsienio juridinių asmenų filialai baudžiami nuo trijų tūkstančių iki penkių tūkstančių litų bauda.

Atkreiptinas dėmesys, kad be ekonominių sankcijų taikymo juridiniams asmenims tabako gaminių ar alkoholinių gėrimų pardavimas nepilnamečiams užtraukia administracinę atsakomybę ir tokias akcizines prekes pardavusiam fiziniam asmeniui – pardavėjui. Fiziniams asmeniui už tabako gaminių pardavimą nepilnamečiui atsakomybė numatyta Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 185² str. 2 d. (bauda nuo penkių šimtų litų iki vieno tūkstančio litų), o už alkoholinių gėrimų pardavimą – 164 str. 3 d. (bauda nuo penkiasdešimt litų iki vieno šimto litų). Juridiniai asmenys savo veiklą vykdo per savo atstovus bei darbuotojus, kurių atitinkamos teisės aktus pažeidžiančios veikos sąlygoja ir juridinio asmens atsakomybę, todėl vadovaujantis išdėstytomis nuostatomis, už tą patį TKĮ ar AKĮ pažeidimą atsakomybėn gali būti patrauktas tiek fizinis (pardavėjas), tiek ir juridinis asmuo (pardavėjo darbdavys). Tai patvirtina suformuota Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika: Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija 2005-03-23 sprendime administracinėje byloje Nr. A15-39-2005 pažymėjo, kad „juridinis asmuo, kaip dirbtinai sukurtas teisės subjektas, pats negali padaryti įstatyme uždraustos veikos, todėl jis visuomet atsako už savo atstovo ar darbuotojo (fizinio asmens) padarytą pažeidimą. Taip pat nurodė, kad nustačius neteisėtos veikos tapatumo faktą, būtina patikrinti, ar atsakomybėn traukiamas fizinis ir juridinis asmenys realiai nėra tapatūs, t.y. ar skiriant nuobaudą juridiniam asmeniui šios nuobaudos pasekmės neteks tam pačiam asmeniui, kuris už tą patį pažeidimą jau buvo baustas kaip fizinis asmuo. Tokia teisinė situacija galima skiriant administracines nuobaudas juridiniam asmeniui – individualiai įmonei ir fiziniam asmeniui – individualios įmonės savininkui“.

Vertinant situaciją, kada alkoholinius gėrimus arba tabako gaminius parduoda individualios įmonės savininkas, Departamento nuomone, turi būti taikoma griežtesnė atsakomybė, t. y. atsakomybė taikoma individualiai įmonei-juridiniam asmeniui, o ne jos savininkui-fiziniam asmeniui, taip siekiant išvengti dvigubos atsakomybės draudimo arba *non bis in idem* principo pažeidimo.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstyta, į teisingumo, proporcingumo, protingumo, visuomeninių interesų pirmenybės (prioriteto) principus, sprendžiant klausimus dėl atsakomybės subjekto, kai alkoholinius gėrimus ar tabako gaminius nepilnamečiui parduoda įmonės savininkas, taikyti atsakomybę juridiniam asmeniui, o administracinio teisės pažeidimo bylą fizinio asmens atžvilgiu nutraukti vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso (toliau - LR ATPK) 250 str. 1 d. 8 p. pagrindu. LR ATPK 250 str. 1 d. 8 p. įtvirtintos aplinkybės, darančios administracinio teisės pažeidimo bylos teiseną negalimą, nurodyta, kad administracinio teisės pažeidimo bylos teiseną negali būti pradėta, o pradėtoji turi būti nutraukta, kai dėl to paties fakto administracinė atsakomybėn patraukto asmens atžvilgiu yra priimtas kompetentingo organo (pareigūno) nutarimas skirti administracinę nuobaudą arba nepanaikintas nutarimas nutraukti administracinio teisės pažeidimo bylą, taip pat, jeigu dėl to pažeidimo iškelta baudžiamoji byla.

2. AKĮ 35 str.2 d. numatyta, kad „<...> institucijos bylas nagrinėja ir baudas skiria ne vėliau kaip **per mėnesį** nuo pažeidimo nustatymo dienos, tačiau ne vėliau kaip per 3 metus nuo pažeidimo padarymo dienos, o esant trunkamam pažeidimui – per 3 metus nuo jo paaikšėjimo dienos“. Iš esmės analogiška nuostata numatyta TKĮ 27 str. 2 d. „<...> institucijos bylas išnagrinėja ir ekonomines sankcijas paskiria **ne vėliau kaip per mėnesį** nuo pažeidimo nustatymo dienos“. Rekomenduojame nepažeidinėti šių nurodytų terminų, ypač kai policijos įstaigų būna nustatyti tabako gaminių pardavimai nepilnamečiams ir visa surinkta medžiaga perduodama Departamentui. Policijos įstaigos turi įvertinti šį procesinį reikalavimą ir surinkus visą medžiagą **nedelsiant** pagal kompetenciją perduoti/persiųsti Departamentui.

Rekomenduojama policijos įstaigoms pagal savo kompetenciją taikyti Alkoholio kontrolės įstatyme nustatytas poveikio priemonės juridiniams asmenims, t. y. individualioms įmonėms, už draudimo parduoti alkoholinius gėrimus nepilnamečiams asmenims pažeidimus, kad tokiu būdu būtų pasiekti Alkoholio kontrolės įstatymo 1 str. 1 d. nustatyti tikslai, o dėl Tabako kontrolės įstatymo reikalavimų pažeidimų juridinių asmenų atžvilgiu perduoti visą medžiagą Departamentui ir apie šias rekomendacijas informuoti kitas policijos įstaigas.

Prevencinis filmas „Tavo pasirinkimas“ jau internete

Departamentas, siekdamas padėti pedagogams bei kitiems specialistams informuoti vaikus apie psichoaktyviųjų medžiagų poveikį, internetinėje svetainėje www.ntakd.lt talpina prevencinį filmą „Tavo pasirinkimas“.

Latvijos Visuomenės sveikatos centro sukurtą filmą Departamentas adaptavo mūsų šalies gyventojams ir skiria specialistams, dirbantiems psichoaktyviųjų medžiagų prevencijos srityje, 10-12 klasių mokiniams bei tėvams. Filmą yra išskirtinis, nes žiūrovams siūloma paties pasirinkti siužeto liniją, diskutuoti ir reikšti savo nuomonę.

[Filmas platinamas nemokamai](#) (parsisiuntimas naudojant torrent programą, ISO tipo byla).